

Ineos Tyssedal AS Avd Titanslagg
Naustbakken 1
5770 Tyssedal

Oslo, 3. desember 2024

Deres ref.:
Trine Bay

Vår ref. (bes oppgitt ved svar):
2022/1629
2024.0173.miljodir

Saksbehandler:
Annicken Hoel

Rapport etter tilsyn 14. - 18. oktober 2024 hos Ineos Tyssedal

Denne rapporten omhandler forhold som ble avdekket under tilsyn hos Ineos Tyssedal AS Avd Titanslagg (virksomhetsnummer: 872002812) – heretter kalt Ineos Tyssedal.

Rapporten består av følgende deler:

- Del 1: Resultatet av tilsynet
- Del 2: Miljødirektoratets vurdering og begrunnelse
- Del 3: Informasjon om tilsynet
- Del 4: Annen informasjon

Del 1: Resultatet av tilsynet

Denne delen gir en oversikt over resultatet av tilsynet og hva dere må gjøre til gitte frister. Nærmere beskrivelse er gitt i [del 2](#).

Miljødirektoratet avdekket avvik som dere må rette snarest

Miljødirektoratet avdekket følgende avvik under tilsynet:

- Avvik 1: Virksomheten kan ikke dokumentere at deres metode for å bestemme årlig mengde produsert jern (aktivitetsdata i kildestrøm 10) er tilstrekkelig nøyaktig
- Avvik 2: Virksomhetens sammenlignende laboratorieanalyser blir ikke tatt hensyn til i CO₂-rapporteringen
- Avvik 3: Virksomheten følger ikke overvåkingsplanen i beregning av kvotepliktig utslipp fra kildestrøm 2 petrolkoks
- Avvik 4: Virksomheten har mangler i sin utslippskontroll til luft og vann
- Avvik 5: Virksomheten har hatt utslipp til vann over grenseverdien for bly
- Avvik 6: Virksomhetens gravetiltak har ikke blitt utført i tråd med enkelte vilkår i tillatelsen
- Avvik 7: Virksomheten har mangler i etterlevelse av sitt avvikssystem

Avvik er manglende etterlevelse av krav fastsatt i eller i medhold av lov.

Ineos Tyssedal må snarest rette opp avvik. Dere må sende Miljødirektoratet en skriftlig tilbakemelding som viser hvordan avvik er rettet innen 14. februar 2025.

Miljødirektoratet påpeker anmerkninger

Vi har følgende anmerkninger:

- Anmerkning 1: Virksomheten kan med fordel verifisere de faste faktorene som benyttes i bestemmelse av utslipp fra kildestrøm 6 avrakeslagg
- Anmerkning 2: Virksomheten kan med fordel oppdatere sin prosedyre for manglende data
- Anmerkning 3: Virksomheten kan med fordel etablere et system for jevnlig bytte mellom venturie syd og venturie nord

Anmerkning er et forhold som vi mener er nødvendig å påpeke for å ivareta ytre miljø, men som ikke er manglende etterlevelse av krav fastsatt i eller i medhold av lov.

Dere må betale gebyr

Ineos Tyssedal må betale et gebyr på 277 400 kr for tilsynet.

Vi ber om tilbakemelding fra dere på epost innen 14. februar 2025

Vi ber om at dere sender all skriftlig tilbakemelding til post@miljodir.no ved Annicken Hoel. Merk svaret med saksnummer 2022/1629 og tilsynsnummer 2024.0173.miljodir.

Del 2: Miljødirektoratets vurdering og begrunnelse

Avvik 1: Virksomheten kan ikke dokumentere at deres metode for å bestemme årlig mengde produsert jern (aktivitetsdata i kildestrøm 10) er tilstrekkelig nøyaktig

Dette er et avvik fra følgende krav gitt i regelverket

- tillatelse til kvotepliktige utslipp av klimagasser punkt I (overvåkingsplan) jf. punkt 4 (Metodetrinn for bestemmelse av aktivitetsdata for kildestrømmer)
- MR-forordningen artikkel 28 punkt 1

Beskrivelse av krav

Aktivitetsdata for kildestrøm 10 (årlig produksjon av jern) kan ha en maksimal usikkerhet på 1,5 prosent.

Virksomheter skal gjennomføre årlig usikkerhetsberegning for kildestrømmene sine for å sikre at de er innenfor kravet til maksimal usikkerhet.

Observasjoner under tilsynet og vår vurdering

Ineos Tyssedal produserer jern, og jern er utgående kildestrøm 10. Det innebærer at karbon som er bundet i jernet kommer til fratregg i kvoterapporteringen. Kildestrøm 10 er karakterisert som en stor kildestrøm og har strenge krav til maksimal usikkerhet i aktivitetsdata (mengde produsert jern). Aktivitetsdata bestemmes ved veiing av uttappet jern. Jern i øsa veies i tappehallskran, og etter at jernet er tømt ut veies den tomme øsa.

Tappehallskranen blir kontrollert med interne ikke-akkrediterte lodd. De interne loddene blir kontrollert opp mot brovekta – som er underlagt kontroll av Justervesenet. All veiing av øsa blir registrert inn manuelt i systemet MetallIT. Det er operatør som legger inn verdiene, og avlesningen kvalitetssikres ikke av annen person ved innlegging av disse.

Virksomheten har lagt inn en fast faktor på 1,5 prosent for "søl/svinn" som fratregg i aktivitetsdata for jern. Dette svinnet selges som skrapjern.

Miljødirektoratet vurderer at virksomheten ikke kan sannsynliggjøre at de rapporterer aktivitetsdata innenfor en usikkerhet på 1,5 prosent på grunn av:

- bruk av vekt som ikke kontrolleres med akkrediterte lodd
- risiko for feilregistrering ved manuell registrering
- fradrag av en fast prosentvis mengde

Avvik 2: Virksomhetens sammenlignende laboratorieanalyser blir ikke tatt hensyn til i CO₂-rapporteringen

Dette er et avvik fra følgende krav gitt i regelverket

- tillatelse til kvotepliktige utslipp av klimagasser punkt 1 (overvåkingsplan) jf. punkt 6 (Metoder for prøvetaking og analyse for bestemmelse av faktorer)

Beskrivelse av krav

Ikke-akkrediterte laboratorier kan benyttes såfremt det blant annet:

1. gjennomføres årlige sammenligningsanalyser av egne resultater mot resultater oppnådd ved akkreditert laboratorium
2. vurderes og eventuelt gjennomføres tiltak ved avvik mellom egne resultater mot resultater oppnådd ved akkreditert laboratorium

Observasjoner under tilsynet og vår vurdering

Ineos Tyssedal tar prøver ved hver jern tapping. Prøvene blir analysert internt. Virksomheten er ikke akkreditert for metoden, og benytter derfor eksternt laboratorium som er akkreditert for karbonanalyse i jern for sammenligning med egne analyseresultater. De benytter en tosidig T-test for å bestemme om deres laboratorium og eksternt laboratorium oppnår like analyseresultater (signifikansnivå).

I sin prosedyre for CO₂-utslippsregnskap oppgir Ineos Tyssedal konsekvenser når signifikansnivåer overskrider 0,5, 1 og 5 prosent. Konsekvensene innebærer blant annet at virksomheten skal redusere rapportert CO₂-utslipp i utgående kildestrøm jern med henholdsvis 1, 1,5 og 2 prosent. Dersom signifikansnivået overskrider 5 prosent skal virksomheten, ifølge prosedyren, i tillegg vurdere å analysere egne prøver på nytt, og/eller sende prøver til et annet akkreditert laboratorium.

Under tilsynet viste Ineos Tyssedal frem prøveresultater for egne analyser og fra eksternt laboratorium for 2023. Det ble totalt analysert 17 prøver hos eksternt laboratorium. Blant disse viste tre analyser et signifikansnivå over 5 prosent. Virksomheten opplyste at disse tre resultatene ble forkastet, og at de vurderte disse analyseresultatene som uteliggere. Dvs. at analyseresultatene skyldes andre faktorer enn at intern analyse er unøyaktig.

Ineos Tyssedal kunne imidlertid ikke vise til noen skriftlig vurdering av hvorfor sammenlikningsanalysene ble forkastet. Det ble heller ikke analysert prøver på nytt eller sendt prøver til annet akkreditert laboratorium.

Virksomheten har ikke behandlet resultatene av sammenlikningsanalysene med akkreditert laboratorium i henhold til tillatelsen.

Virksomhetens behandling har heller ikke vært i tråd med deres prosedyre. Resultatene førte ikke til rapportering av mindre CO₂-utslipp i kildestrøm 10. For øvrig viste resterende 14 prøver analysert hos eksternt laboratorium i 2023 signifikansnivåer over 0,5 prosent. Heller ikke disse førte til redusert rapportering av CO₂-utslipp fra utgående kildestrøm 10.

Avvik 3: Virksomheten følger ikke overvåkingsplanen i beregning av kvotepliktig utslipp fra kildestrøm 2 petrolkoks

Dette er et avvik fra følgende krav gitt i regelverket

- tillatelse til kvotepliktige utslipp av klimagasser punkt I (overvåkingsplan) jf. punkt 6 (Metoder for prøvetaking og analyse for bestemmelse av faktorer)

Beskrivelse av krav

Analyseresultatene skal kun brukes for den mengden eller parti av aktivitetsdata de er ment å representere.

Observasjoner under tilsynet og vår vurdering

Ineos Tyssedal benytter petrolkoks (kildestrøm 2) i sin produksjon. Virksomheten kjøper petrolkoks fra Hydro Årdal.

Virksomheten får tilsendt alle analyseverdiene for total karbon i alle båtlastene med petrolkoks som Hydro Årdal har kjøpt over et kalenderår. Med disse lager de en gjennomsnittlig karbonfaktor som benyttes i beregning av utslipp i kildestrøm 2.

Denne faktoren er et aritmetisk snitt – ikke et veid snitt, slik kravet i overvåkingsplanen i tillatelsen sier.

Avvik 4: Virksomheten har mangler i sin utslippskontroll til luft og vann

Dette er et avvik fra følgende krav gitt i regelverket

- tillatelse til virksomhet etter forurensningsloven kapittel 11 om utslippskontroll og rapportering til forurensningsmyndigheten
- tillatelse til virksomhet etter forurensningsloven kapittel 3 om utslipp til vann og kapittel 4 om utslipp til luft

Beskrivelse av krav

Virksomheten skal ha et program for utslippskontroll som inngår i bedriftens dokumenterte styringssystem. Programmet skal blant annet inneholde en vurdering om plassering av prøvetakingspunkt, valg av prøvetakingsmetoder og -frekvenser gir representative prøver. Programmet skal holdes oppdatert.

Virksomheten har grenser for utslipp til luft og vann.

Målinger skal utføres slik at de er representative for virksomhetens faktiske utslipp. Målinger består av volumstrømmåling, prøvetaking, analyse og beregning. Virksomheten skal årlig rapportere foregående års utslipp i henhold til veileder for rapportering.

Observasjoner under tilsynet og vår vurdering

Under tilsynet gikk vi gjennom de sentrale punktkildene for utslipp av partikler og tungmetaller til luft og vann.

Bruk av tidligere års verdier i rapportering av årlige utslipp til luft

I flere utslippskilder til luft tas det én, eventuelt to, prøver per år som analyseres for partikkelinnhold og tungmetaller. For å få et større tallgrunnlag, benytter virksomheten analyseverdier fra tidligere år inn i den årlige rapporteringen. Eksempelvis i utslippskilden tappetunnel tas det én måling i året. Når årlige utslipp blir beregnet, blir alle målinger fra 2011 benyttet i grunnlaget for beregning av årlige utslipp fra tappetunnel.

Tilnærmingen med å bruke målinger fra tidligere år inn i årlig utslippsberegning, er benyttet for utslippskilder som ikke hadde særskilte krav i tillatelsen før juni 2024.

Med denne tilnærmingen kan ikke virksomheten godtgjøre at rapporterte utslipp for ett år er representativt for det faktiske utslippet fra disse kildene.

Prøvepunkt for luftutslipp i tappetunnelen

Utslippspunktet for tappetunnelen har kort rørstrekk. Under tilsynet informerte virksomheten at det er vanskelig å etablere et prøvepunkt som gir pålitelige verdier med dagens utforming. I tillatelsen før juni 2024 var det ikke satt særskilte krav til denne kilden, mens i dagens tillatelse har utslippspunktet konsentrasjonsgrenser for partikler.

Med dagens utforming av prøvepunktet kan ikke virksomheten få utført pålitelige målinger fra denne kilden.

Ineos Tyssedals kontroll med etterlevelse av krav til utslipp fra scrubberutløp til vann

Virksomheten samler vannprøver til ukeblandprøver for konsentrasjonsanalyse, mens korttidskravene har døgnmidling.

Virksomheten har konsentrasjonsgrense for summen av åtte tungmetaller. I Ineos Tyssedals oppfølging summerer de sju tungmetaller – kvikksølv har vært uteglemt. Kvikksølv blir imidlertid tatt prøver av og analysert.

Virksomheten har ikke et tilstrekkelig oppsett for å følge med på etterlevelse av korttidskrav til utslipp til vann.

Måleprogrammet for utslippskontrollen

Det mangler begrunnelse for frekvens

I måleprogrammet er det angitt frekvens for prøvetaking, og beskrevet at frekvens er knyttet til utslippspunktets bidrag til de totale utslippene og anslag om reduksjon i usikkerhet ved fast standardavvik mellom målingene. Denne overordnede vurderingen om frekvens ble gjort i 2018 og er ikke vurdert senere – heller ikke etter at virksomheten fikk ny tillatelse i 2024 med dels nye og dels strengere utslippsgrenser i utslippspunktene.

Måleprogrammet er ikke oppdatert etter nye krav i oppdatert tillatelse

Virksomheten fikk ny tillatelse 12. juni 2024. I denne er blant annet midlingstiden for utslippsgrensene endret. For utslipp til vann er grensene strammet inn og midlingstiden er endret fra uke til døgn. Måleprogrammet angir imidlertid fortsatt ukeblandprøver for utslipp til vann.

Flere utslippspunkt til luft har fått særskilt konsentrasjonsgrense for utslipp av partikler, men prøvefrekvensen er ikke blitt endret. Måleprogrammet reflekterer ikke at det er satt nye krav.

Avvik 5: Virksomheten har hatt utslipp til vann over grenseverdien for bly

Dette er et avvik fra følgende krav gitt i regelverket

- tillatelse etter forurensningsloven, punkt 3.1.1 Utslipp fra punktkilder og punkt 2.3 om plikt til å redusere forurensning

Beskrivelse av krav

Det er gitt grenseverdier for utslipp til vann fra punktkilder. Utslippsgrensene omfatter konsentrasjonsgrenser og mengdegrenser midlet over døgn og år.

Årlig utslippsgrense for bly før 12. juni 2024 var 230 kg. Fra 12. juni 2024 er årlig utslippsgrense 190,0 kg.

For produksjonsprosesser der utslippene er proporsjonale med produksjonsmengde, skal eventuell reduksjon av produksjonsnivået som minimum medføre en tilsvarende reduksjon i utslippene.

Observasjoner under tilsynet og vår vurdering

I virksomhetens oppdaterte tillatelse fra 12. juni 2024, sist oppdatert 8. oktober 2024, ble utslippsgrensene for punktkilder til vann fastsatt og justert i tråd med BAT-AEL angitt i vedtatte BAT-konklusjoner for jern- og stålproduksjon. Justeringene medfører blant annet en innstramming av årlige utslippsgrenser.

I august 2024 oppdaget virksomheten at de har hatt unormalt høye utslipp av tungmetaller fra utslippspunktet scrubberutløp fra juni 2024. Ineos Tyssedal informerte Miljødirektoratet om situasjonen.

Under tilsynet ble data for utslipp til vann gjennomgått, og disse viste at utslippet av bly hittil i år er på 329 kg. Dette er høyere enn årlig utslippsgrense. Dataene viste også at det er sannsynlig at Ineos Tyssedal vil overskride årsgrensen for nikkel og arsen.

Under tilsynet informerte virksomheten om oppfølgingen de har hatt i forbindelse med overskridelsene. Som umiddelbart tiltak ble forreduksjonsanlegget stanset og drift i smelteovnen redusert. Ineos Tyssedal har gjennomført en rotårsaksanalyse og gjennom denne har virksomheten funnet at høye utslipp i scrubberutløpet skyldtes omfattende posefilterbrudd. I etterkant har virksomheten endret driften av posefilteranlegget for å hindre at liknende hendelser skjer igjen.

Avvik 6: Virksomhetens gravetiltak har ikke blitt utført i tråd med enkelte vilkår i tillatelsen

Dette er et avvik fra følgende krav gitt i regelverket

- tillatelse til virksomhet etter forurensningsloven vilkår om grunnforurensning og forurensede sedimenter, punkt 5.2 Generelt, bokstav a og bokstav c, og punkt 5.2.3 Forurenset vann

Beskrivelse av krav

Driftsansvarlige skal gjøre en orienterende undersøkelse av tiltaksområdet (her menes området der gravetiltaket skal foregå) iht. NS-ISO 10381 og TA 2553/2009 Helsebaserte tilstandsklasser for forurenset grunn, og utarbeide en tiltaksplan som blant annet beskriver følgende:

- beskrivelse av forurensningssituasjonen (resultater fra prøvetaking), aktuelle tiltaksområder og oppryddingsnivå (tilstandsklasser)
- tidsplan for gjennomføring av gravetiltaket

Den driftsansvarlige skal gjøre alle aktører som skal utføre gravearbeider oppmerksomme på forurensning i grunnen og hvilke rutiner som gjelder.

Forurenset overvann og forurenset vann fra byggegrøp skal renses.

Observasjoner under tilsynet og vår vurdering

I oppdatert tillatelse fra 12. juni 2024 fikk Ineos Tyssedal tillatelse til graving i forurenset grunn for graveprosjekter under 500 m³. Siden da har det foregått to gravetiltak på Ineos' område, ett i august 2024 og ett i oktober 2024. Begge tiltakene har mangler som bryter med virksomhetens tillatelse til graving i forurenset grunn. Miljødirektoratet påpeker følgende:

Gravetiltak, august 2024

Gravetiltaket fra august 2024 handler om etablering av ny høyspentkabel på virksomhetens område, og ble igangsatt uten at orienterende undersøkelser ble gjort og uten at tiltaksplan var utarbeidet. Gravingen skjedde i et område hvor virksomheten, ifølge interne styringsdokumenter, tidligere har påvist PAH i tilstandsklasse 5.

Virksomheten kjente dermed ikke til massenes forurensningsgrad, og følgelig heller ikke til hvordan massene skulle håndteres på tidspunkt for tiltaket. Først i oktober ble det oppdaget at tiltaksplan og tilhørende orienterende undersøkelser ikke hadde blitt utført i henhold til vilkår i tillatelsen. Det ble da tatt to jordprøver fra gravegrøpen. Analysen av begge jordprøvene viste masser under tilstandsklasse 3.

Gravetiltak, oktober 2024

Virksomhetens gravetiltak fra oktober 2024 handler om etablering av en havnepullert på et område som i dag brukes som parkeringsplass. Tiltaket ble igangsatt i løpet av tilsynet. Ifølge prosjektets tiltaksplan er det vurdert at det er unødvendig med prøvetaking av grunnen i forkant av gravingen. Dette ble begrunnet med at Ineos Tyssedal ikke mistenker grunnforurensning i dette området fordi de ikke kjenner til tidligere industriaktivitet i direkte nærhet. Virksomheten opplyste imidlertid at de skal ta prøver fra gravegrøpa i anleggsfasen for å finne ut hvordan de skal slutt disponere massene.

Miljødirektoratet påpeker at det aktuelle graveområdet ligger rett ved industriaktivitet, og det har vært industriaktivitet i dette området siden tidlig 1900-tallet. Vi vurderer derfor at en ikke med sikkerhet kan anta at grunnen ikke er forurenset – og med det unnlåte å foreta undersøkelser av grunnen i forkant av graveprosjektet.

Under tilsynet kom det frem at virksomheten ikke har vurdert tilsig av vann i gravegropen eller hvordan håndtering av slikt vann skal foregå. Videre er det ikke angitt en tydelig tidsplan for gjennomføring av gravetiltaket. Entreprenørene som skal utføre gravingen er heller ikke i tilstrekkelig grad gjort kjent med hvilke rutiner som gjelder. Eksempelvis har det vært en noe uklar kommunikasjon mellom virksomheten og entreprenør når det gjelder mellomlagring av masser.

Vurdering av prøvetaking

For tiltaket fra august 2024 ble det tatt to prøver fra jordmassene det hadde blitt gravet i. For tiltaket fra oktober 2024 opplyste virksomheten at de skal ta minst to prøver fra gravemassene underveis i anleggsfasen.

Ineos Tyssedal informerte om at antall prøver blir skjønnsmessig vurdert basert på erfaring og massenes lukt og utseende, og at to prøver i de fleste tilfeller er vurdert som tilstrekkelig for å vurdere grunnens tilstand.

Virksomheten kunne imidlertid ikke vise til begrunnelse for hvorfor to prøver vil være tilstrekkelig eller en vurdering av hvor det er hensiktsmessig å ta prøvene utover lukt- og utseendevurderinger.

Virksomheten har ikke i tilstrekkelig grad sikret at orienterende undersøkelser gjøres i henhold til NS-ISO 10381 og TA 2553/2009 Helsebaserte tilstandsklasser for forurenset grunn.

Avvik 7: Virksomheten har mangler i etterlevelse av sitt avvikssystem

Dette er et avvik fra følgende krav gitt i regelverket

- internkontrollforskriften § 5 andre ledd nr. 7

Beskrivelse av krav

Virksomheten skal iverksette rutiner for å avdekke, rette opp og forebygge overtredelser av krav fastsatt i eller i medhold av helse-, miljø- og sikkerhetslovgivningen. Rutinene skal dokumenteres skriftlig.

Dette innebærer at det skal utarbeides et system for løpende registrering og håndtering/oppfølging av avvik/uhell/nestenulykker.

Observasjoner under tilsynet og vår vurdering

Ineos Tyssedal har et system som skal benyttes ved avvik som kan ha miljøkonsekvenser.

Under tilsynet ble følgende avdekket:

- I egenrapporten for 2023 har det vært ulovlig utslipp fra venturie syd i august. Dette forholdet ble først lagt inn i avvikssystemet i forbindelse med innsendelse av egenrapporten i februar 2024.
- Støvutslipp fra posefilter 27 har enkelte timer overskredet 25 mg/m³. Hendelsen er rapportert i avvikssystemet, men avviket inneholder lite informasjon. Tiltaket knyttet til

avviket henviser kun til at det er lagt inn vedlikeholdsordre. Vedlikeholdsordre legges inn i virksomhetens vedlikeholdssystem. Vedlikeholdssystemet kommuniserer ikke med avvikssystemet, og oppfølgingen er dermed ikke sporbar i avvikssystemet.

- Interne analyseresultateter av karboninnhold i jern sammenlignes med eksterne resultater fra akkreditert laboratorium. I 2024 ble tre resultater som viste stor variasjon i analyseresultatene forkastet. Dette avviket ble lagt inn i avvikssystemet, men inneholder ingen begrunnelse for å forkaste, og heller ikke årsaksanalyse eller konkrete tiltak for å forebygge slike hendelser. Se avvik 2.

Virksomheten etterlever ikke sitt avvikssystem med løpende registrering av hendelser og dokumenterbar oppfølging.

Anmerkning 1: Virksomheten kan med fordel verifisere de faste faktorene som benyttes i bestemmelse av utslipp fra kildestrøm 6 avrakeslagg

Observasjoner under tilsynet og vår vurdering

Avrakeslagg fra jernøse er en utgående de-minimis kildestrøm. Utslipet blir beregnet ved å benytte en fast faktor for karboninnhold på 0,092 tonn karbon/tonn slagg. Mengde avrakeslagg blir beregnet ved å bruke et fast forholdstall mellom avrakeslagg og produsert mengde jern på 45 kg avrakeslagg/tonn jern produsert.

Verdiene virksomheten benytter er gjennomsnittet av de årlige verdier over årene 2014 – 2017 og med et fratrekk på ett standardavvik. Verdiene mellom årene varierer til dels betydelig – særlig for karbonfaktor.

Virksomheten kan med fordel verifisere de faste faktorene de benytter i beregning av utslipp i kildestrøm 6.

Anmerkning 2: Virksomheten kan med fordel oppdatere sin prosedyre for manglende data

Observasjoner under tilsynet og vår vurdering

Ineos Tyssedal har en prosedyre som sikrer at manglende data erstattes med konservative data.

Prosedyren deres angir bruk av høyeste analyseverdi ved manglende analyseverdi. Når analyseverdier mangler, benytter imidlertid virksomheten årlig gjennomsnitt pluss to standardavvik. Denne metoden er innenfor regelverket.

Prosedyren for manglende data kan med fordel oppdateres slik at den reflekterer dagens praksis.

Anmerkning 3: Virksomheten kan med fordel etablere et system for jevnlig bytte mellom venturie syd og venturie nord

Observasjoner under tilsynet og vår vurdering

Virksomheten har to venturie-anlegg tilknyttet ovnshallen – venturie syd og venturie nord. Kun ett av venturie-anleggene benyttes av gangen. Over tid har virksomheten hatt en del uregelmessigheter med anleggene. Anleggene kan fungere normalt 4-6 uker, og deretter ha behov for vedlikehold og eventuelt utskiftinger.

Driften av anleggene har vært slik at det ene har vært i bruk frem til anlegget ikke lenger fungerer etter hensikten - enten teknisk eller utslippsmessig. Først ved feil i anlegget skifter virksomheten over til det andre venturie-anlegget.

Både i 2023 og i 2024 har det vært uønskede hendelser med utslippskonsekvenser fra venturie-anleggene. Ineos Tyssedal kan med fordel etablere et fast oppsett for skifte mellom anleggene med kortere frekvens enn dagens praksis.

Vedtak om gebyr

Miljødirektoratet vedtar at Ineos Tyssedal må betale et gebyr på 277 400 kr for tilsynet. Dette tilsvarer sats 2 for flerdagstilsyn og er gitt på bakgrunn av medgått og forventet ressursbruk. Vedtaket er fattet med hjemmel i forurensningsforskriften § 39-8.

Dere vil få tilsendt en faktura fra Miljødirektoratet for innbetaling til statskassen.

Miljødirektoratet er pålagt å ta gebyr for tilsyn på forurensningsområdet. Gebyret skal dekke kostnader med forberedelser, gjennomføring og oppfølging av kontrollen. Vi viser til varsel om gebyr 30. august 2024 og til forurensningsforskriftens kapittel 39 for ytterligere informasjon om innkreving av gebyr til statskassen.

Dere har rett til å klage

Dere har rett til å klage på vedtaket. Retten til å klage er gitt i forvaltningsloven kap. VI. En klage bør være skriftlig begrunnet og må sendes til Miljødirektoratet innen tre uker etter at dere mottok dette brevet. En eventuell klage vil ikke få oppsettende virkning, og gebyret som er fastsatt ovenfor må betales inn. Dersom vi tar klagen til følge, vil for mye innbetalt beløp bli refundert.

Del 3: Informasjon om tilsynet

Gjennomføring av tilsynet

Tilsynet er gjennomført for å kontrollere om gjeldende krav fastsatt i eller i medhold av forurensningsloven og klimakvoteforskriften overholdes. Vår hjemmel til å føre tilsyn er forurensningsloven § 48 og klimakvoteforskriften § 10-3. Rapporten gir ingen fullstendig tilstandsvurdering av Ineos Tyssedal sitt miljøarbeid eller miljøstatus.

Tilsynet er en del av Miljødirektoratets risikobaserte tilsyn.

Tilsynet ble gjennomført som en revisjon. En revisjon er en systematisk kontroll av virksomhetens styringssystem. En revisjon omfatter gjennomgang av virksomhetens relevante dokumentasjon, intervjuer og verifikasjoner.

Revisjonen omfattet følgende aktiviteter:

- Formøte 8. oktober: Forberedende møte for å planlegge revisjonen og presentasjon av Miljødirektoratet og om gjennomføringen av revisjon.
- Åpningsmøte: Gjennomgang av revisjonsplanen.
- Intervjuer og verifikasjoner.
- Avsluttende møte: Oppsummering med presentasjon av resultatene.

Fra Miljødirektoratet deltok

- Annicken Hoel
- Ingrid Gisnås Vardeberg
- Mali Ristun
- Trine Berntzen (14. og 15. oktober)

Kontaktperson hos Ineos Tyssedal

- Trine Bay

I formøte, åpningsmøtet, sluttmøtet og i flere intervju, deltok ansatte fra følgende avdelinger og med stillingsfunksjon:

Avdeling og funksjon
Fabriksjef
Miljøingeniører
Vedlikehold – leder, ingeniører
Drift – leder, prosessingeniører
Kvalitetssikringsansvarlig, ytre miljø og laboratoriet

Anlegg kontrollert

Følgende anlegg tilhørende Ineos ble kontrollert under tilsynet:

- Ineos Tyssedal AS, avdeling Titanslagg, Ullensvang

Tema kontrollert

Følgende tema ble kontrollert knyttet til Forurensende aktivitet:

- Internkontroll
- Vedlikehold
- Utslipp til vann
- Måleprogram
- Utslipp til luft
- Grunnforurensning og sediment

Følgende tema ble kontrollert knyttet til Klimavote:

- Internkontroll
- Generelle krav i tillatelsen
- Overvåkingsplan

Regelverk

Tilsynet omfattet følgende regelverk:

- Lov om vern mot forurensninger og om avfall (forurensningsloven) med underliggende forskrifter
- Tillatelse til virksomhet etter forurensningsloven for Ineos Tyssedal AS, avdeling titanslagg, sist endret 8. oktober 2024
- Forskrift om systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter (Internkontrollforskriften)
- Lov om kvoteplikt og handel med kvoter for utslipp av klimagasser (klimavoteloven)
- Forskrift om kvoteplikt og handel med kvoter for utslipp av klimagasser (klimavoteforskriften)
- Commission Implementation Regulation (EU) 2018/2066 of 19 December 2018 on the monitoring and reporting of greenhouse gas emissions pursuant to Directive 2003/87/EC of the European Parliament and of the Council and amending Commission Regulation (EU) No 601/2012 (MR-forordningen)
- Tillatelse til kvotepliktige utslipp av klimagasser for Ineos Tyssedal, sist endret 8. mars 2024

Fremlagt dokumentasjon

Fremlagt dokumentasjon som ble benyttet for å verifisere faktiske forhold under tilsynet:

- Prosedyre for CO₂-utslippsregnskap, overvåkingsplan og metodeplan
- Oversikt over uønskede hendelser i 2024
- Måleprogram for utslipp til luft
- Måleprogram til sjø
- Kontroll av støvfilter i forreduksjonen
- Kjøring av posefilter
- Vedlikeholdsrutiner på filter Ineos Tyssedal (posefilter, renseanlegg, elektrofilter)
- Kart over utslippspunkt til luft og sjø

- Vedlikeholdsordre i forbindelse med lekkasjedeteksjon
- Hendelses-ID i forbindelse med høye utslipp av bly
- Oversikt over utslipp av tungmetaller til sjø hittil i 2024
- Tiltaksplan og avviksregistrering med gravetiltak i 2024

Del 4: Annen informasjon

Rapporten vil være offentlig tilgjengelig

Denne rapporten er tilgjengelig for offentligheten via Miljødirektoratets postjournal på miljodirektoratet.no, i tråd med offentlighetsloven.

Hilsen
Miljødirektoratet

Dette dokumentet er elektronisk godkjent

Henning Gøhtesen
seksjonsleder

Annicken Hoel
tilsynsleder

Kopi til
Statsforvalteren i Vestland
Ullensvang kommune